

UCHWAŁA NR VI/23/2019
RADY GMINY PARYSÓW
z dnia 14 lutego 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Parysów na
lata 2019 - 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 poz. 994 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.) Rada Gminy Parysów uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Parysów na lata 2019 – 2021” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Parysów .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.

Przewodniczący Rady

Marek Stanisław Bogusz

**Załącznik do uchwały Nr VI/23/2019
Rady Gminy Parysów
z dnia 14 lutego 2019 r.**

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE PARYSÓW
NA LATA 2019 - 2021**

Parysów 2019

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, bezrobocie, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkiem, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą najbardziej optymalną i skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Podstawa prawna:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 poz. 999 ze zm),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018, 1508 ze zm),
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),

- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 poz. 2137 ze zm.)
- e) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 poz. 1030 ze zm.).
- f) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2016 poz. 1860 ze zm.)

III. Diagnoza społeczna

Z danych statystycznych Urzędu Gminy w Parysowie wynika, że w Gminie Parysów – stan na 31.12.2018 r zamieszkuje ogółem 4159 osób, w tym 1018 dzieci do lat 18, liczba gospodarstw domowych 1270.

Na podstawie danych opracowanych na podstawie sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że w latach 2016 – 2018 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przedstawia się rosnąco. Wpłynęły na to następujące czynniki: współpraca ze strony rodzin, ustawa „Za Życiem” wspierająca rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym i kobiety w ciąży zagrożonej, rodziny dysfunkcyjne wymagające wsparcia instytucji. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta jest rosnąca niż w latach poprzednich. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym obszarze, aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej (tabela nr 1).

Tabela nr 1. Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Rok	Liczba rodzin	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta
2016	34	10
2017	20	11
2018	17	12

Źródło: dane własne

IV. Cele programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wsparcie kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” w koordynacji działań informacyjnych w ramach świadczeń opieki zdrowotnej i instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Cele szczegółowe:

- 1) poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców,
- 2) zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych,
- 3) umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

1. Cel

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

Zadania:

- szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego,
- konsultacje i poradnictwo dla rodziców,
- opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci,
- kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie,
- kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi,
- udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej,
- udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy,
- przydzielenie rodzinom asystenta rodziny,
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym,
- udział asystenta rodziny w szkoleniach,
- udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną,
- nawiązanie współpracy z krewnymi, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii,
- przydzielenie asystenta rodziny rodzicom, których dzieci opuszczają młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy.

2. Cel

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych

Zadania:

- zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych,
- kierowanie dzieci na zajęcia do placówek wsparcia dziennego,
- kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga,
- kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom,
- objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających,
- kierowanie rodzin wspierających na szkolenia,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

3. Cel

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Zadania:

- przydzielenie rodzinom asystenta rodziny,
- współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej,
- utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udział asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej,
- wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci, przebywających w pieczy zastępczej,
- pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, motywacja do nauki, do poprawy zachowania).

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

V. Harmonogram działań programowych

Tabela nr 3. Harmonogram działań programowych

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców	Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	pracownik socjalny
	Konsultacje i poradnictwo dla rodziców	specjalista terapii uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracownik socjalny
	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci	GOPS

Kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	pracownik socjalny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy, Punkt Informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy.
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	pracownik socjalny, zespół interdyscyplinarny, Policja, Punkt Informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy.
Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	pracownik socjalny, Poradnia Rodzinna, asystent rodziny
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej	pracownik socjalny, GOPS
Udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy	pracownik socjalny, PUP, pracodawcy, doradca zawodowy
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	pracownik socjalny, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich
Przydzielenie asystenta rodzicom, których dzieci opuszczają młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy	pracownik socjalny, asystent rodziny
Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym	asystent rodziny, pracownik socjalny
Udział asystenta rodziny w szkoleniach	kierownik GOPS, organizator szkolenia
Udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	kierownik GOPS, organizator szkolenia
Nawiązanie współpracy z krewnymi, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii	pracownik socjalny, krewni

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych	Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych	pracownik socjalny, GOPS
	Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga	Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, pedagodzy szkolni,
	Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom	GOPS, pracownik socjalny, szkoła, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających	GOPS, rodziny wspierające
	Kierowanie rodzin wspierających na szkolenia	GOPS, organizator szkolenia
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	GOPS
	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności	pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	rodziny biologiczne, koordynatorzy pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator, psycholog
	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	pracownik socjalny, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich
	Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, pracownik socjalny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
	Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej	pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, rodzina wspierająca pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni

	Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej	asystent rodziny, organizator pieczy zastępczej
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci	pracownicy socjalni, GOPS
	Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego	pracownicy socjalni, asystent rodziny, krewni, rodzina wspierająca,
	Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, motywacja do nauki, do poprawy zachowania)	pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole, pracownicy socjalni, opiekunowie w pieczy zastępczej
Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	Rodzina jest uprawniona do poradnictwa w zakresie: <p>przezwycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego; pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych; dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.</p>	GOPS, asystent rodziny

VI. Czas realizacji programu

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2019 – 2021. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VII. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z członkami rodzin, asystentem rodziny, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba rodzin wymagających wsparcia,
- liczba udzielonych porad przez specjalistów,
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci,

- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie,
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie,
- liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców i ofiar przemocy,
- liczba rodziców świadomych właściwych postaw wychowawczych,
- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny,
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje,
- udział rodzin wspierających w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje,
- udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną,
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych,
- liczba dzieci objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną,
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego,
- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie usługowej,
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem,
- liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- liczba osób, które ukończyły kurs zawodowy,
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie,
- liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe,
- liczba dzieci, którym opłacono wyżywienie w przedszkolu lub obiady w szkole,
- liczba rodzin, które nabyły podstawy prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej,
- liczba rodzin biorących udział w treningach rodzicielskich.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

VIII. Realizatorzy i partnerzy programu:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie (Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, asystent rodziny, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy, pracownicy socjalni);
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie (koordynator pieczy zastępczej);
- 3) Zespół do Spraw Prewencji Policji w Parysowie;
- 4) Powiatowy Zespół Poradni Pedagogiczno- Psychologicznych;

- 5) Placówki Oświatowe;
- 6) Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich;
- 7) Powiatowy Urząd Pracy;
- 8) Placówki Służby Zdrowia;
- 9) Rodziny wspierające.

IX. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania zadań określone są w uchwale budżetowej na rok 2019 :

- Dział 852,
- Rozdział 85204 - rodziny wspierające, rodziny zastępcze,
- Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo – wychowawcze § 4330,
- Rozdział 85206 – asystent rodziny § 4010.

X. Sposób kontroli realizacji programu

1. Każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przewodniczący Rady

Marek Stanisław Bogusz